

LUGD. BATAVORUM,
Apud Franciscum Hackium. A. MDCLXI.

NOMINA EORUM
EX QUIBUS
NOTÆ VARIORUM
DESUMPTÆ.

A Bramus.
Rud. Agricola.
Alciatus.
Alexander Neapolitanus.
Arius.
Barthus.
Becanus.
Behotius.
Beroaldus.
Berthmannus.
Blondus.
Bocaius.
Briffonius.
Brodaus.
Budaus.
Cxl. Rhodiginus.
Camerarius.
Canterus.
Capella.
Carrion.
Casaubonus.
Carolus Stephanus.
Vinc. Chartarius.
Castalio.
Lud. de la Cerda.
Censorinus.
Claudianus.
Corradus.
Crinitus.
Crucius.
Delsius.
Dictys Cretensis.
Donatus.
Durantius.
Egnatius.
Erasmus.
Erythreus.
Fabricius.
Falckenburgius.
Farnabius.
Prol. Flavius.
Floridus.
Fruterius.
Fulgentius.

Germanus.
Gesnetus.
Gifanijus.
Gloss. MSS. Lugd.
Goropius.
Grapaldus.
Gyraldus.
Hartungius.
Heraldus.
Hortensius.
Jan. Gulielmius.
Junius Philargyrius.
Adr. Junius.
Kirchman.
Lactantius.
Lambinus.
Leopardus.
Linacæ.
Lipfius.
Loensis.
Luisinus.
Macrobius.
Magius.
Mancinellus.
Manilius.
Marcellinus.
Aldus Manutius.
Marlianus.
Melancthon.
Mercurialis.
Menula.
Menfius.
Modestinus.
Modicius.
Modius.
Muretus.
Nannius.
Nascimbæ.
Natalis Comes.
Nic. Abrami.
Onuphrius Panvinus.
Ortelius.
Palæphatus.
Palmerius.

Panvinus.
Parrhasius.
Passeratius.
Petitus.
Philargyrius.
Pierius.
Bapt. Pius.
Ang. Politianus.
Jovian. Pontanus.
Pontanus.
Popma.
Ravardus.
Ramus.
Realinus.
Regulejus.
Regulus.
Robertellus.
Rufus.
Sabinus.
Salmasius.
Scaliger.
Schegkius.
Scoppa.
Servius.
Sigonius.
Snellius.
Henr. Stephanus.
Stevechius.
Sulpitius.
Taubmannus.
Tiraquell.
Rob. Titius.
Torrentius.
Turnebus.
Tufanus.
P. Victotius.
Velferus.
Viperanus.
Lud. Vives.
Volaterranus.
Voffius.
Urfius.
Willichius.
Xylander.

P. VIRGILII MARONIS
BUCOLICA.

ECLOGA I. cui nomen TITYRUS.

ARGUMENTUM.

Quum Virgilius, cujus personam hic sustinet Tityrus pastor, agrum vicinum Cremonæ amisisset, Romam venit: ubi quum sua cum carmina Mæcenatj commendassent, Mæcenas autem Augusto, agrum recuperavit. Tityrum igitur felicem esse prædicat pastor Melibœus (sub cuius nomine ceteri quoque pastores Mantuani intelliguntur) & suam contra calamitatem deplorat, finibus suis à milite veterano pulsus. Ipse autem Tityrus, se tanti beneficii autorem colere & semper culturam esse, profitetur. Cæterum fingit se servum, qui libertatis desiderio Romam profectus sit, & eam tandem non nisi in senectute consecutus.

MELIBŒUS, TITYRUS.

MITYRE, tu patulæ recubans sub tegmine fagi,
 Sylvestrem tenui Musam meditaris avena:
 Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva,
 Nos patriam fugimus: tu Tityre lentus in umbra
 Formosam resonare doces Amaryllida silvas.

T. O

IN TITULVM LIBRI.

Virgilium, & non Virgilium scribendum esse, ex monumentis veterum, Angelus Politianus Misc. c. 77. ostendit. *Bucolica*, dicta à custodia boum, id est, *δοῦν ἢ βοκόλων*, præcipua enim sunt animalia apud rusticos, boves.

Ecloga, derivatur ab *οἶα* & *λέγω*. An quod hæc Bucolica è Theocriti Eidylliis excerpta sunt? ut vult Turneb. ix. Advers. cap. 22. An potius quod ex incondita turba eorum, quæ subito excidissent calore, selecta quædam & concinniora, *οἶα λέγεις* appellare placuit? ut censet Scaliger Poët. cap. 4.

1. *Recubans, &c.*] Summo in otio & securitate resupinus, & membra stratus: jacens sub umbra fagi in agris tuis, tuas retinens possessiones, quibus aleris. *Sub tegmine.*] In umbra, vel sub ramis circumquaque diffusis. *Fagi.*] Fa-

gus dicta *δοῦν ἢ φάγειν*, id est, à manducando. antea enim homines glandibus vescabantur.

2. *Sylvestrem Musam.*] Id est, rusticum carmen. Sunt qui *agrestem* malint, ex Quintilianii (ut falso putant) sententia. *Tenui avena.*] Culmo, stipula: fistula è calamis compacta; qua rustici cantare consueverunt. Dicendo autem *tenui avena*, humilis styli genus latenter ostendit; quo in Bucolicis utitur. *Meditantis.*] *Cantas, cantum exerceas, μελλίζεις*: sic armorum exercitatio, vocatur *meditatio campestris*.

3. *Nos patria, &c.*] Non voluntate, sed vi Cæsaris & militum ejus compulsi, victo Antonio. *Dulcia arva.*] Ubi cuique propria terra dulcis sibi videtur.

4. *Patriam fugimus.*] Exulamus. *Lentus.*] Otiosus, sive securus. *In umbra.*] Allegoricè, sub tutela Imp. Augusti.

5. *Resonare doces, &c.*] Carmen tuum de ami-

A

de ami-

P. VIRGILII MARONIS
 ÆNEIDOS,
 LIBER II.

ARGUMENTUM.

Didonis voluntati morem gerens Æneas, Excidii Trojani seriem narrat, ea est hujusmodi: Græci decimo belli Trojani anno, attritis jam viribus, virtutisque diffidentes, ad dolum confugiunt, nocteque ea quæ urbis incendium antecessit, fugam simulantes, circa Tenedum latitant, relicto in agro Trojano equo ligneo tantæ magnitudinis, ut portis urbis recipi non posset: ejus utero lectissimum quemque procerum includunt. Trojani partim fraude Sinonis impulsæ, partim Laocoontis supplicio territi, disuta muri parte, equum in arce statuunt. Noctæ intempesta Græci à Tenedo profecti, per eam muri ruinam, qua equus erat introductus, urbem invadunt. Sinon reſerato equi utero armatos emittit: omnia ferro flammisque foedantur. Æneas interim ab Hectore in somnis admonetur, ut sibi fuga consulat, deosque patrios incendio eripiat. Ille tamen honestam mortem turpi fugæ præferens, frustra in arma ruit: satis feliciter primus impetus succedit Trojanis, donec Choroebi consilium sequenti, sumptis Græcorum armis, suorum telis obruuntur. Interea Priami regia oppugnatur, Priamusque ipse à Pyrrho Achillis filio interficitur. Æneas itaque frustra tentatis omnibus, cum jam nihil spei reliquum esset, sacra Anchisæ patri committit, eoque in humeros suos sublato, assumptisque Ascanio filio Creusæque uxore, fugam arripit. Græci à tergo insequuntur. In eo tumultu Creusam uxorem amittit: cujus quærendæ causa, per totam urbem oberranti, obvia fit uxoris umbra, virumque mortis suæ certiores facit: ipse ad socios revertitur, quo jam inagnus virorum mulierumque numerus confluxerat, ejus auspiciam, quocumque terrarum abducere vellet, sequi paratus.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.
 Inde toro pater Æneas sic orsus ab alto:
 Infandum regina jubes renovare dolorem,
 Trojanas ut opes, & lamentabile regnum

Erue-

1. **C**onticuere omnes.] Quia supra dixit, *Sit strepitus lectis. Intentique ora tenebant.*] Ora in eum conversi cum silentio attendebant. vel intenti ad ejus verba, ne hilcebant quidem. *Conticuere.*] Quia mens hominum cupida est audiendi novas res, & regina indixerat silentium.

2. *Inde.*] Aphæresis est, pro *drinde*, vel *tunc*. *Toro ab alto.*] A summo lecti loco in quo discubuit Æneas, uti in me-

dio Dido, in imo Ascanius. Summos enim semper est pontificalis locus. Cum enim dicit de Didone:

Aurea composuit spumula medietate locavit:

Ostendit illam regali, non sacerdotali loco discubuisse. Æneas autem ubique quasi sacraus inducitur. *Pater Æneas.*] Hoc honoris nomen est. *Orsus.*] Coepit.

3. *Renovare.*] Retexere, iterare.

4. *Ut, &c.*] Pro *quemadmodum*.

Et la-